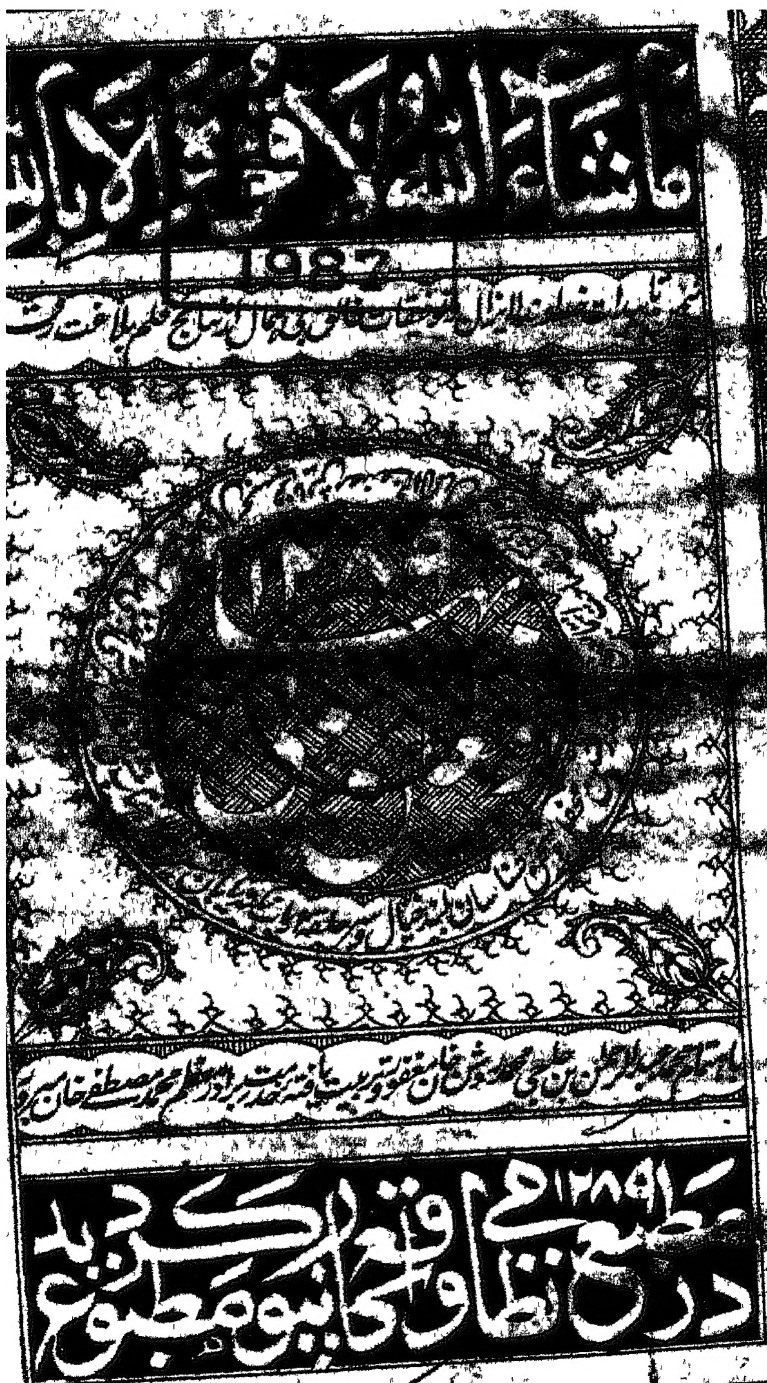

7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530

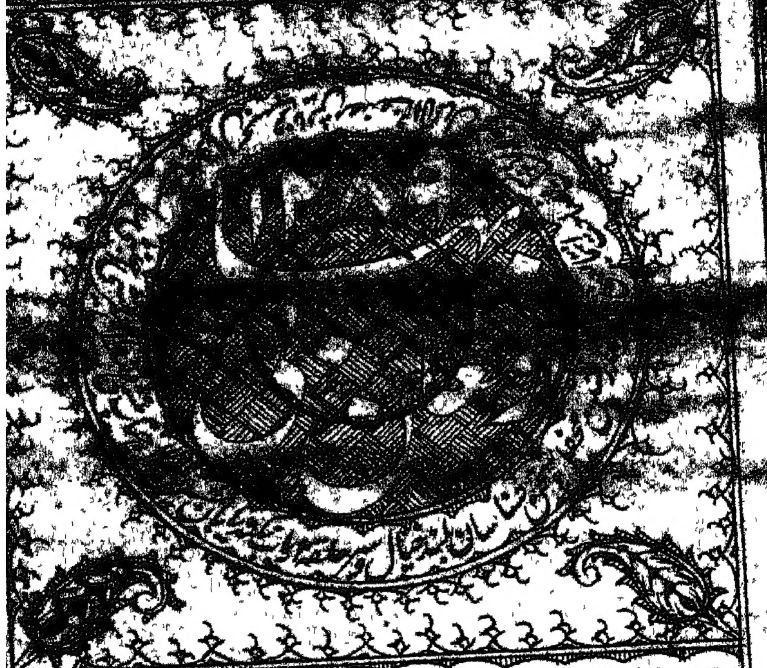
1822
/ 5

کتابخانه

۱۳۸۷

در معنی نظام و حکایت ابو مصلح

کتابخانه

۳۱۵۶۹	بسم الله الرحمن الرحيم
۱۳ و	فصل
۱۳۶	فصل

بسم الله الرحمن الرحيم

سپاس بقیاس قادر قدیری را سزااست که بقدرت کامله خود دنیا و فیها
 بامر کن از کتم عدم بعرصه شهو و رسانید و انسان ضعیف البنیان را
 از شرافت و ایش و نیش بخلعت و لقا گردنابی آدم مخلص گردانید
 اما بعد خوشه چین خرمن ارباب سخن پیچیز زوره تمثال پر عبود مال مدر
 دوم نوریل اسکول یعنی مدرسه تعلیم المعلمین دلی برآینه ضمیر منیر الافطرن
 مکشوف میگردد و اندک دیرین مان مسرت توانان از عنایات این دو جهان آفرین

و تفضلات جامع المتفرقین جناب قبله امانی و آمال منشی درین دیال میسر
 اجنبی بھوپال برادر حقیقی خاکسار و تلمیذ مولانا امام بخش صہبانی از چھاونے
 سیہور علاقہ اجنبی بھوپال بمقرب شادی فرزند و لبند خود یعنی عزیز
 از جان ستودہ خصال لاله شکر دیال تشریف فرمای دہلی شدہ بودند
 روزی بضمین سیر کتب فارسیہ نظم بر بستہ برادر صاحب مدوح افتاد
 چون آن بستہ را بر کشادم دیدم کہ چند اوراق مکاتیب محتشم الیہ
 اکثر با جبا و اغرا و بعض قائم کہ بضمون شوقیہ و تہنیت غنیہ
 بفراش صاحب اجنٹ بہادر بھوپال برؤسای آنجا تحریر فرمود
 پراگندہ افتادہ اند بخاطر فترت این محمیر رسید کہ اگر این مسودات پیش
 بشیر ازہ جمعیت میدیت مجموعی یا بندہ ہر آئینہ درین دارنایا پدیدار یادگار
 و باعث انبساط خاطر دوستان محبت شعار خواهد بود لہذا اجازت

پیشانیان جمع نموده بدست و طبع و طبع روزگار گشته بقالب طبع در آوریم
و نهال غافل بهانه و دم این از سخنوران مان منشیان و ان نسبت که نظر
فیض اثر مطالعه این و اوراق نمایند و جامع مصنف ابدعای خیر باید فرمایند

سواد مکتوبیکه تجرید سم بهار و طلب و شتی و شتیا از نوشته

صبح ستیان و وقت سخنرانی و صحبت یا این جو	وقت گل خوشایا و کنونی وقت سخنوران جو
--	--------------------------------------

آمر و بتقاضای موسوم گل صریحاً همه صفیه نغمه بلبل است + و بتأثیر فصل بهار
صفحه نامه قماش نگین پیرینی گل + چهره گلزار از سبزه و سنبلی آینه خط
وزلف مرغوله مویان + و نهال چمن از کثرت بار نمونه ببر آمدن سر و قامت
سمن بویان + مقابل فرش محل سبزه اسر آسمان از غبار سحاب گرد آلود
و محاذی آب صافی سیلاب چشمه آفتاب از خطوط شعاعی خشک اندو

سحاب هر ساعت بسان ميزبان همان نواز بر چشم غنودگان بزم چمن از
 ترشح گلاب فشانده + و نسیم هر دم چون میحای جان بخش در قاصد
 پشمر و کان ایام خزان از شکفتن جان تازه دامنه + از رطوبت هوا
 مزاج بیو ست زوگان سرشار تر و ماغی + و از خرمی فضا غنچه دل
 غنچه طبعان صورت نمای شکفته ایغی + با گران قیمتی گلهای بوستان
 لعل آبدار بختان سبک سنگ + و باز فردگی اوراق درختان
 فیروزه قیمتی نیشاپوشکسته رنگ تشنه غلطان فسرین نسترن آبی
 که از رشک آن آب گوهر وضع خشکی میپذیرد + و شوخی رنگ از گل
 نه بتابی ست که از غیرت آن رنگ شفق از بام بلند فرو نرزد و بلبل
 بر بنا بر غصان از نغمه سرانی مصروف خطبه خوانی سلطان جهل
 و بهار بدار ضربستان از گل سرگرم سکه زنی اشرفی و زینهار

از جلوه قص طایوسان پرده چشم نظار گیان پرده فانوس خیال آیین⁺
 و از زنگیزی اثر نجات بلبلان دامن گوش سامعان آیدیه مثال نگین⁺
 تسخیر ارغوان جگر گوشگان بدخشان را از کمرنگی برخاک حسرت غلطی⁺
 و خیابان نسرین نتیجه ابر نیسان را از بی آبی غریق دریای خجالت گردان⁺
 با صره بتاشامی رنگین رخسار گل شفق سامان + و سامعه با سماع نغمه⁺
 رنگین بلبل گل بدامان + از سر خوشی بهو اساعر گل لبز شراب + و از
 جوشش نغمه رشته سنبلیله تار باب + خامه بمیان تو صیف گل چون
 نیچه تقطیر کلاب معطر + و دوات از غالیه بزمی تایش نسیم لبان طبله عطا⁺
 معنبر + نامه از فیض توصیف نسرین و نسترین چون کاغذ سرشته
 کلاب نکست فروش + و قلمدان از زمین بمیان دشتن قلم مشکین رقم
 مدح ریحان بانکست نافه هم آغوش + نقش رنگین رقم بهار صبا صلاح

خط کلزار مصروف + و طفل نو آموز غنچه بسبق خوانی بوستان مالوت
میخواران بیتاب بگلگشت عفران زار از جوش خنده نشاط گریه
بیسبری را از خود فراموش کرده + و ساقیان بهمیر تماشای آبشار
از سورت نشأ محبت به پیایی پیویدن باده کامرانی در جوش آمده
نرگس در راه حریفان مخمور گبوشته چشم نگران + و سوسن بذر شرب نشینها
ساقیان مسرور باده زبان رطب اللسان + بسازگاری آب و هوا
آتش گل با قطره شبنم گرم جوش + و از توافق آضداد گریه ابر با خنده
برق هم آغوش + آرغوان در میان ریحان برقیست از ابر سیاه تابان
و گل نجایان سنبل یا قوتیست در حلقه نیل درخشان + عکس سبزه
و ستمه ابروی سیلاب + و داغ لاله مردمک دیده خباب + رتبه نشو و
آنقدر بلند نیقاده که خار و پاپا خلیده از گوشه دستار گل نرویانند

و گری باز بار بار آن مایه بترقی نه پیوسته که دو شمع از شاخ خشک
 غنچه سوسن ندانند از قیض نوچه عجب که چون بید مشکافه از شاخ
 گل کنند و از تاشیر هوا چه شگفت که لبان ریشیه منبل عنبر از طبله عطا
 ببالیدگی دم زند قطره را در آغوش نسرين بر آب گوهر ناز و شنیم را
 از عکس سوسن بر تاب نیلم زبان دراز از شوخی رنگ ارغوان لعل
 پیکانی زخم خورده خندک حسرت و از آبداری گلنار یاقوت تازان
 افر وخته آتش غیرت و زهی موسم گل که هر شوق آماده از ان مصروف
 بزم آرائیست و وخی او ان بهار که هر طالب عیش در آن سرگرم
 انجمن پیرانی بلبل بطلبکاری هم صفیران چمن نغمه سرت و گل
 بسرور افزائی نرگس مخمور جام پیا و در هر طرف چمن زعفران مسرت سیمون
 و در هر گوشه گلشن گلبنانگ شادی بلند آواز و جندنا بخت سبزه بزم

که برین و مفضل و مفضل آرائی از غایت ارجمندی ارزش فرشت مرید
 پذیرد و خوش طالع ارجمند گلزاری که بخیضان بهم پیرانی بهار مقدس
 از فرط سرخرونی رنگ لعل بدخشان گیرد و خوشا که درین اوج این بهار توانا
 چشم تماشا بینا کاری در دوش کشته آید و ویدا که از سیر چمن
 و فضای گلشن دامن از صحبت احباب فرجیده شود و یارب بهو
 لاله و گل باو دوستگانی پیوند نصیب یاران و دوستان با

و تنیست کشایش که آماق و فتاح ابوالاقبال یعنی سالگره
 نواشتا بهمان حکیم صاحب تئیه بچوای از طرقت صاحب بها

بر دشت ز سر رشته اقبال گره	یابو بکشد حق و جبین مال گره
محکم باشد همیشه از سالگره	خواهم ز خدا که رشته عمر شریف

و جشن جمشیدی محو تا شبای صبح و شام و مخلص پیرا هر صبح و مسا
 سپاس گزرا جناب کبریاست که بعد از این اخلاص کیش هم بان
 تکلیفی از سکاره زمان نرسید و هم هیچ چشمی از چشم روزگار صورت
 ملای برای العین ندید و بکمال آرزو مندی و صداقت ولی گفت دعا
 تا بکف انضیب از دست که آفریننده مهر و ماه همچو این سال فرخنده مال
 هزار سال جشن جمشیدی اباین تقریب عید نبوت و سرور گردانما
 و مهندس و مران عقودش سه سالگرد آن مهر سپهر مروت از شمار نجوم فرود
 کناد

پس یادآور می شکر عبادت بیماری بخت
 اخوت پناهنشی بند را بن صبا محافظه و قهر کلای منظر

لفظ عبادت را چه شکل عبادت	لیکن نقطه از عبادت زیادت
---------------------------	--------------------------

بعد تقدیم آداب عبودیت که چهره کشای جوهر فدویت و صیقل پردان
 آئینه عقیدت است بعضی جوهر مدعای پرواز و دشمنان طلب
 عکس افکن ضمیر منیر میسازد اگر چه از تکلیف ضرب پا که تقاضای
 باین سراپا عجز و انکسار از دست صدمه علیحدگی اسب رسیده
 درین مدت مدید تقضیه تبریل یک عریضه نیر و اخته ام مگر چون
 در عین اشتداد بیماری نامه نامی بدستی شکسته دل کار میسازد
 فرموده هر دم نفس انواع نجات شکر و ثنا ساخته ام آیزد و اجلال
 که مونس اساس جا و جلال است پایه علوم مراتب و اقبال
 آن مجمع مراحم و افضال اباین ستمسار حال شکستگان که بزبان
 خامه فرموده اند پدیدار دارد و بهین مرهم بخشی دلریشان که از میان
 نامه مکرمت سواد تاثیر مرهم کافوری ارزانی داشته اند چشم زخمی

بمناسب کام اینها مرسانا و هر چند سرگذشت تکلیفی که از ضرب پا
 برداشته ام بوقف عرض سائیدن تکلیف دهری و رنج افزائی
 طبع گرامی ملازمان از حد گذرانیدن است مگر نظر رفیع انتظار
 بگذارش مختصری از حال خود می پردازم که باستخوان انوپی است
 از کج رفتاری فلک و وار ضرب شدید رسیده بود که طاقت بردا
 قدمی نمیداشتم و از اندک تحریک اتفاقی صدمه جاگسل می برداشتم
 یکماه کامل یابیم حسب تجویز و اکثر صاحب شیرازه بند تحته مانده
 تا اجزای عصب و عروق بحیثیت کلی صورت شیرازگی یافت
 اکنون صحت کامل دارم بی ستیاری عصا میگردم اگر چه از بعضی
 ناتوانی هنوز صفای رفتار نیست مگر چون نقاهت از مریض بسیار
 هرگاه اصل بیماری به اتصال رسیده و عرش نیز منقطع خواهد گردید

در سید ادویه و نفیاس قیمت آن یکی از رفقا حکیم حسن التبریزی

بعد از وی استفادۀ مجنون موصلت که بهترین مفرحات طبیعت است

مشهور و ضمیر موافقت تخمیر باد صحیفه محبت عنوان مع نسخه جواشیر ^س

و اجزای آن در عین انتظار و نا توانیها رسید به طبیعت ابراهیم

رفع علالت و حصول طاقت سرمایۀ طمانینت و تقویت رسانید +

مشفقاً بقصور بیمری ادویه در سیهور از دکان عطاری که با وجود بخیر و

و عدم استطاعت حکمت در طبابت و مع عیسوی و لاف افلاطونی

مینزد و درین ملک ناپرسان و ساده حکمت چون سند حکومت

عامل کامل بیرون نمی دهد از آن شفیق که مفرادر خواست نسخه کرده بودم

مگر چون آن مجموعه محبت و وفاق بکمال شفاق اجزای آن از

بجهوپال لطف فرمودند فکر جزئی بطانینت کلی و بفکری مبدل گردید
 و آن بفکری و طمانینت توجهات دلی آن مهربان را بوجه کامل
 رنگ افروز چهره ثبوت گردانید + اگر چه در پذیرفتن تحفه احباب که
 بنزد خلوص محبت و وثوق مودت صدور باید تخصیص دستن تکی
 که از گنجینه فیوض مسیحانی باشد در من کشیدن و بساط تامل آراستن
 طبیعت را از انبساط و دستگامی و استفاضه برکات گرامی مضیق محرو
 و ناکامی انداختن است + و استفسار قیمت و و اینکه از فیض اندراج
 نسخه متبرکه که بنقد جان و حاصل بحر و کان ارزش پذیرد لب کشودن
 عقل از نزدیکی بساط ادب مقام شناسی و در ساختن است ^{لیکن}
 چون خیال و گمان این امر جلوه افروز یقین کلی است که آن مهربان
 ادویه نسخه مذکور بضرورت خاکسار از دکانداران بجهوپال علی

بصرف زر خریدند اند اگر سبب تعلیم قیمتیش مبادرت رو و بیجا بنظر نیاید
 ترصد که از کمال بی تکلفی قیمت ادویه حواله قلم فرمایند که بخدمت گرمی
 ملازمان برای رسانیدن دکان عطاران رسانیده آید خاکسار را در
 و تصرف اشیائی که از قماش خاص نایاب و دولخانه حکیم صاحب کاشف و شفای
 باقتضای اتحاد و یگانگی عذری نیست مگر در شدن چرخ که بصرف زر
 جدا گانه از جا غیر آید البته مقام گفتگو است امید که باطلاع دهمی قیمتیش بارت
 بروش جان ناتوان نهند و تکلف مامل ادین بابت بابت خلعت ندهند

بعجده طهارت زمان افلاطون و زمان حکیم محمد حسن خا نصا تحریک

درینو لا انچه بگوش نیاز نبوش و بمطالعہ دیدہ محمودیدار میر سید تحیم و تحسین
 میفرایند یعنی از زبان صادر و وار و عموگا و از تحریک مشفق میر بن الدین صاحب

خصوصاً و تصدیقاً دریافت گردید که حضرت از بجوایال براه دورا نه غیر
 بالابالابسیه و تشریف می برند و بجوای خدمت را همچنان محروم مایل
 میگذارند و از تقریر معتبری مانع تشریف آوری اینجا تصور تکلف و تکلیف
 خاکسار معلوم بوده است مخدومها از خادم پیر یا از روز تشریف آوری
 خادم درین ملک نالوده چه تکلف ظهور رسیده و از پیشکش حاضر غریبه
 چه زیر باریم گردیده که گرامی ملازمان خیال آن میفرمایند سجان اندر بنده
 خصوصیت اندیش از عدم استطاعت خدمتگزاری سرگریان انفعالت
 و خدمت ناگزیر و دشوار عروج فرمای بلندی اقبال اگر بنگاهم و نقیض
 سابقه جناب بمقام سیور میدنستم که ترسیل حاضر محقر حقیر پیشگاه خیمه
 منیر صورت تکلف خواهد نمود و مانع حصول ثمت ملازمت آینده
 خواهد بود بهر حال آن ایچ مختصر مبادرت نمیکردم و دوسه و نه فیض حضور

مستفیض بوده ز گه بای مائده خاص میا ند که آن زله باقی منتج حصول
 نعمت موصالت حال میشد و ترسیل آن بایه قلیل باعث تکلف کثیر
 متصور نمیکردید امید که مقتضای وفور عنایات ولی جهین آه سیو
 ضرور غرم و بلی فرمایند و درین ملک بیگانه از رسم گمانگی گرامی ملازمان
 که عبارت از عطیة نعمت ملازمت محروم نگذارند که جان باخته تنها
 دیدار فاضل لافوار را با فاصله دو سه قدم مایوس گذشتن و عدا عزم
 بالا بالا و راه فصل قلیل سیو را اختیار ساختن بحال غالب که طریق پسندید
 گرامی ملازمان نخواهد بود نیاز کیش از ملازمت انگیزی عدم صفتها
 که بدام ضیق فرصت و قحط رخصت میباشد بحضور خدمت معذرت
 ورنه درین عرضات صد بار بار بایک از مت میثم امید که گزارش کمترین
 باصره و استبداد تصور فرموده ضرور بسپارند تا شریک رند داده ازین صدها غفلت

بعالین دست خفته منشیان بان بد کلامی و ارجان محبت و

اتحاد و اخضر نیت و هم نرا این صاحب پیشانی زیاده اند و

گرامی صحیفه الطاف آموذ و پاسخ ضاعت نامحبات ممنون بنده نوازها

فرمود و اندرزی سودمند که هم زبان خامه نصیحت نگار و هم بلسان

مرلی سنگه خدمتکار حواله بود سرمایه انتباه و آگهی افروزد و خداوند از ابتدا

ملازمی طریقه سلامت وی اختیار کرده اعم و بهمین جاوده صواب

پای تهتقلال فشرده اگر چه کینها دامنادر کین دل آزاری مفسده دوز

میباشند از کمان طینتی سهم شکایت بجا بهر میگذازند که چون آتی مستوجب

رضاخداست سهام ایدار ساز و دشمنان خج و در چشم بدیشان پیکان بسیارند

رستنی موجب ضای خدمت | کس ندیدم که گم شد از ره رست

درینو لا اتمامی ناحق که شخصی نه قری بحدود حاکم حق شناس آنجا پیش
 کرده بود از تحریر سرکاری پیرایه وضاحت پوشید و بهانوقت جواب
 که مستقل آیینۀ صداقت خاکسار و محتوی غبار و زنگ خباثت آن
 بدکردار باشد جلوه افروز حسن تحریر گردید یقین که از مضامین حقیقت
 تمثال صدق و صفایه مرآت ضمیر منیر صورت ارتسام یابد

ایضا بنا نام می نشی و هر مزارین صامی نشی نیز می شناسند

جوڑی مرورید آبدار و سلطان بهترین نتیجه حسن سعی و تلاش ملازمت
 در عین انتظار که صدق گوش نظر گوهر نریبا آواز و صلواتش بود نقطه دایره
 انتظار گردید و طبع بیقرار را بر کر طمانینت تسکین رسانید امید که از پسندید
 آن مخزن عنایت و کرم لاله بدر می انجمن اینی اطلاع و مایه تاز قنوت ملک آن

و اصل نایب قوت بیجا تلاش کنیم یقین که نتیجه تلاش حصول آن به ضرورتی باید

ایضا بنام منشی و همزمان صاحب منشی نیز بنام منشی اندو

نسخه قول فیصل حضرت اوستازی مولوی امان بخش صهبانی در عین
نگرانی و بی شغلی که جان حزین در آرزوی مشغله سیرش بود و نزد من رسید
از علالت طبع بعضی جوهر شکر گزاری و منت پذیری مقصود از من قول فیصل
که هر صفحه اش از جولان طبع و شوسوار معرکه سخن میدان زرم محاسنت
و از زرم آمانی مصلحت حضرت صهبانی بساط انبساط مصاحت
بی تصنع نسخه مند کوار جوش صبا مضامین بگین منجانه آرزوست و از حقیق
و لائل رافع اعراض مسرت بخش جو یک لطف جستجو و ادا انصاف باید و
و از سر حق نباید گذشت که صهبانی انصاف دوست رعایت احد

او متخاضمین نفرموده و گوئی سبقت از منصفان جهان در بر بوده و ادب
 جزای خیر این فیصله حق بروج صهبائی عادل مزاج ارزانی و تخصیص
 او را یادگار و باقی تا یوم القیام درین جهان فانی و ازاد

بسپاس گزاری عطیه تاج ولادت بر خود را شنکر و
 به برادر صاحب الامتاق بنشی کنجبهاری لال حساب

نامه مکرمت آموذ سرپایه اعزاز و پایه سرفرازیم فرو و وعده گوهر آبدار
 تاریخی که برشته سطور نامه جلوه یدربضای منود و دل آرزو مندر اکلم است
 محو تماشای فرمود و زهری خوش قماش فی الفاظ که شاید معنی لباس آنرا
 خلعت اراتی هفت اقلیم پسندیدگی می فرایند و خنی بلندایگی معانی
 که قصر الفاظ بفرود آن سرفراخ بر فرق فرقدان میرساند بی تصنع

و اغراق ماده تاریخی خوشتر از آن به پیشگاه خیال جلوه نمی نماید و ناظر
معنی بهتر از آن از جمله فکر نقاب نیکشاید و موزون طبعان گرانمایه هر چند
تاریخها بطریق اظهار میگردانند مقابل گرانمایگی آن بپایه عدل و رفاقی ندارند
و غواصان بحر سخن هر چند بدریا فکر دست پامینند گوهری بدتر از آن برآیند

سواد مکتوبیکه بود که محمد نواز صاحب درسل اول مدرسه تونگار شریف

مخدوم بنده نواز مولوی محمد نواز صاحب سلامت دیوان فوج که از عذوبت
کلام چون کاغذ قند شکر آمیز است و از نمکینی استعارات چون طعمه حاسدا
بر زخم منکران نمک نیز بخندست خدام مخدوم الامام میر نعم و مهیدان ابرام
که مسودات این شون سواد بیاض چپانی اگر مستضی بانوار نظر فیض اثر بوده باشند
بدست حامل عرضیه از لطف فرمودن آن سرایا عجز و انکسار را سزاوارتر از انجاست

و بیاجه که بر ساله قواعد تصویر یافته نواحیست مخزن حیات
 والی ریاست جاوید بفرمانش مولی محمد صدالدین خان رضا
 وکیل و باراند و متعین نه اجنبی بجهوپال تحسیر یافت

جدی که سر لوح و بیاجه تحریر از خطوط انظار قبول آرایید و سپاسی که
 صفحه آغاز تقریر از اعلی سرخروئی رنگینی گل از زانی فرماید و مصور
 عدیم المثالی را سزاوارست که باوراق لیل و نهار شبیه است آگین صبح
 نقشی از سفید اب قدرت اوست و صورت ملاحظت از نیلای شام
 جلوه رنگی از نیلاب صنعت اوست صفحه زمین از بهار آرا جمیع طرا
 و طفش و کش نگار خانه سپهرین و ولوح آسمان از اقتباس انوار
 انضامش و شنی بخش غلبه زمین به پشت گرمی مهرش کارگاه

فرودین را رنگ نگارستان چین کرده + و گرمی به کانه تهرین کشیده
 خطان را در آغوش جهنم پرورده + و درودی که خاشاک بیان غایب
 نماید + و حسن گلوسوز معانی را نقاب از چهره بر کشاید + و در خور آن خورشید
 سپهر رسالت است که شبیه شفق القمر از تحریر کیناخن بلال تماشاست
 چهره کشای فضائل کمال است + و نسخه ایجاد تکوین از بلندی پایه
 معراجش جلوه افروز مایع جلال + اما بعد آینه صفات شرابان
 عکس پذیر تمثال تغافل نهاد و مباد که صورت نمای معنی کمال
 غازه پیرای چهره جمال + رنگ آمیز تصویر امارت زنگ زدای
 آیینیه ایالت موجب روشگافیهای صنایع تصویر مخترع نقوش
 بایع حسن تدبیر عمده امرای عظیم الشان محتشم الدوله نواب غوث محمد خان
 والی گلشن آباد جاویده رساله مختصری جامع قواعد صورت طرازی

که با سجا و حکمای غیر نیک بنی اهل او قلم و آئینه شریک رنگ نقش اهور میگرد
و صرف به صالح تدبیر آینه صفای حسن عمل صورت انعکاس می پذیرد
بنابر تشبیه عمل اقطان این فن و شوار و آسانی تعلیم شائقان این صنعت
نا دوره کار تالیف فرموده اند درینو لا مولوی صاحب کاشف حقائق
معقول و منقول و اقص حقائق فروع و اصول غنایب کاستان
نکین بیانی طوطی شکرستان شیرین زبانی محصل آینه محبت ضامن
آمین مروت صدر نشین مجالس عز و تمکین مولوی محمد صدر الدین خان
باتمشال فرمان اجاب لا ذعان تمشال طبع رساله مذکور را بر صفحه روزگار
مرسم نموده و مشتاقان صنائع تصویر از بدائع معنوی مطلع فرمودند
یارب زمین آسمان از کلامی بوقلمون ریاضین ثوابت و سیاره محسود درین
مرغبات یکدیگر است این رساله دلپذیر علی اله و امم مشهور و نفع بیان فیهی شعور

در مبارکباد و سالگه از طرف صاحب اجنث بهادر
بنام نامی نواب شاهجهان یکیم صاحبہ تیسہ جھوپال

کشایش گره در عا مبارک باد	شرفشانی خنسل و عا مبارک باد
---------------------------	-----------------------------

نسیم بهارستان صدق و صفا نیم بوستان محبت و لایعنی مکارین
بهار آسمان طربا نچه مسرت سالگه آن مشفق که مفرمانقابی از رخ
فرورین بروشته گلزمین ورود را فرورس نمود نمود و نکستی از رواج
بخت رسانیده بوست زوگان انتظار را ترطیب مانع تنایا فرود
وندانه سین سالگه کلیدیت برای کشود ابواب طمینان و جیم
این جشن مسرت بلال عیدیت جت انبساط طبع مشتاقان
مقداحمد که از سنین عمر شریف سال سی و سوم با صناف خیر و خوبی

حلیه تمامی دربر کشید. و سال سی و چهارم بآلاف خرمی و کامرانی
 نغمه بهروزی و شادمانی بگوش آرزو میداد. و منظر بنامه از نوای صریح
 بزفره تهنیت نغمه سرا. و ساز نامه از تار سطور نغمه مبارکباد و ترصدا
 آنچه از قلم و عابری آید مدت درازی عمر آن گنجینه آفاق است
 و هر چه از پرده شناخ میکشاید نغمات مدح آن مخزن شفاق. و آفریننده
 مهر و ماه همچو این سال فرخنده مال انعقاد نبرم کیقتبادی را باین
 تقریب سعید تا دور شتری باعث سرور و موفور گرداناد و محو و برب
 عقود رسته سالگره آن بدر نیز سپهر مودت از شمار ستاره افزونتر کناد
 اشک نیزی قلم حضرت قم تجریت خاتون عصمت نشان
 جناب لوی محمد حسین خان صاحب هجر تخلص ناظم عدالت اندو
 باستماع حادثه هوش ربا و واقع جانفرا اعمی رحلت فرمودن بانو

عصمت نشان آن مخدوم ارادت کیشان این جهان گذران
 بهالم جاودان حسرت و تاسفی که بر دل وحشت منزل هجوم آورده
 و بتصور آلام و افکار آن مکرم نیازمندان رنج و اندوهی که پیرامون
 خاطر حلقه زده خارج از احاطه حد و قیاس است + فسون صد فسون
 که تنبها و این حادثه گلشن جمعیت خاطر را برگ و بار فروریخت + و دست
 جور این ساخته شیرازه مهات خانگی را رشته نظام از هم گسیخت + اگر چه
 ناوک رنج و الم زخمی بدل و جگر نرسانیده که بمرهم صبر تدبیر اندیش
 توان نمود + و هجوم کلفت و غم اجزای حواس آتشیان پریشان
 نساخته که رشته شکیب صرف شیرازه جمعیت آن تواند بود + لیکن
 چون درین دانا پادار احدی را اختیاری بجز بی اختیاری
 و کسی را چاره غیر از بیکسی و ناچار بی نداده اند + اگر بی طریقه صبور

مسلوک هر صاحبورست + و چون گریه و ناری را برقع کرد و باشت مانند اثر
 ورنج و قیاری را بر بطریق دفع حوادث گذری نیست بی اختیار وضع
 تسلیم و رضا بخار هر ذی شعور و ناشکورست + ترصد که خدام مخدوم و الام
 بر شیت ایزدی و احکام قضا و قدر شکیبانی اختیار فرمایند + ایزد بخار
 مغفوره را نقد مغفرت رحمت ارزانی کند + و بجای خلد برین مستع گرداناد

سواد مکتوبیکه بشکراستفسار آشوب چشم بدوستی تحریر یافت

محبت نامه اتحاد آموذ که سواد حروفش سر من چشم تننا و بیاض بین السطور
 چشمه محبت نما بود بهر تدراک آشوب چشم و دیگر عوارض بین سراپا و
 اشتیاق وصول شفاق آورده کحل الجواهر بدیده رسیده تظار کشید
 و مثال خلوص محبت اجلوه افروز صفی ظاهر گردانید + ایزد و کجبال

آن محض بنیش و عین دلش این نگرانی احوال دوستان از چشم زخم
 دوران محو ظوار او و باین صفای دلی و اتحاد معنوی از گرد غیب
 مکروهات و زکار آشوبی بیدیده دور بین کن بنیش اندوز دوران مساناد

در بنیت عطا شدن نجاشی سار آفتاب اندیا یعنی شاره هند از شاره پیرا
 ملکه معظمه گلستان بنیاس کند یکیم صاحب بنیه پهلوان طریق صبا حبیب

کوکب نشان سپهر مودت بل مهربان سمای محبت اعنی نامه مسرت افزا
 علوم مضامین صدق و صفا مشعر نعمت و محفل نشاط بتقریب معیت تشییع
 تقدیم شکر و سپاس تمغای سار آفتاب اندیا عطیه حضور فیض معهود حضرت
 ملکه معظمه رفیع الدرجه گلستان ایما ی رسیدن اخلاص مندان
 انجمن بهار مسکن از افق وصول طلوع فرموده عالم دوستی و اتحاد را

تجلی کده فروغ مسرت گردانید و منتظران مجلس نشاط را در ظلمت اظهار
 جلوه نوید شاو مانهار رسانید از آنجا که تقدیم لوازم حسن عبودیت اقدام
 مراسم خلوص عقیدت که از محاسن سجایای انسانی و از عمده محاصل
 زندگانی است بدرگاه خالق جهان و مبدع زمین و زمان گوناگون
 رحمت و کرمات رنگ و رو و میریزد و آثار آن با حرار بنابل عطایا
 و احوال مناصب و الا از اعطاف و الطاف حضرت شاه فی ظل آن
 حسن ظهوری پذیرد و حصول تغامی سار آف اندیا از شاه شریاب
 آن مشفق منشأ صنایع سرور و تادیه شکوگان بر منطی که پیش نهاد
 ضمیر حق شناس فرموده اند خلی مستحسن ضرور و آفریننده محسوس
 منصب عالیة اتم مرتبت بنام نامی آن شفقه تاد و شتری بسعادت
 و فرخندگی قائم دارد و وسعای اوج مراتب آن ذات عالم را

از ثوابت اینچنین مناصب جلیل شک سپهر گرداناد و اخلاص شعار
 بکمال طیب خاطر عازم شمول محفل هست انشاء الله تعالی بزمان
 معهود مسعود شرک بزعم مست بوده ذخیره اندوز شادمانیها خواهد گردید

مبارکباد شاد می بین یا محمد خانصدا بهادری صاحب خرد و میان
 فوجدار محمد خانصدا بهادری فاسک بیکر صاحب خرد و میان

گلدسته بوستان مدق و صفا عنی نامه مست انما که ترتیب افلاک چون در
 صفوت رباب انجمن زیبا و بیاض برین السطوره شربک و سعادت و خوش
 فضای صحن چمن نشاط افزا بود و بیشتر تقریر شادی طوی کوکب رخشان
 سپهر ایالت و امارت چشم و چراغ و دیوان چشم و جلالت یعنی صاحب خرد
 ستوده نصال سعادت توانان میان یا محمد خان فرزند ولید آفرین

و حسن اتفاق جشن شادمانی بتقریب سیمت شیب و ایامی شمایل خلعت
 آن محفل خلعت شاکل رنگ و صول رختی بزم اتحاد و رنگین و چین و دوا
 نزهت گین گردانید و از ریاضین الفاظ محبت که بر شاخسار بطور نامه
 شگفته و شاداب بود و رانجه سرور و فور و بشام آرزو رسانید + این دو و
 قران السعیدین دولت و اقبال اعنی از دواج سیمت از تنزاج عروس
 با صاحبزاده و الا تبار مطلع فروغ سعادت و بهایونی کناد و این جشن
 مسرت و شادمانی بجمیع منتسبان و دمان چشمهت و کامرانی مبارک و
 گرداناد و ایمانیکه در باب سیدن دوستدار محفل اقبال منزل سر لوح
 دیباجه تحریریت دلیل فرط محبت و نشان فرید الفت ست فی الواقع
 آرزوی اخلاص مشربان صداقت پرست غیر ازین نمیشد که هنگام
 گرمی هنگامه مسرت بآباد و پیایان صاف و صفات رحمت دوستکار

پایند و از نشأ خلعت و صفای طر فین سروری روح افزا و قیامتی نیا پیا
 بقلوب محبت حاصل نمایند + دوستدار بطیخ خاطر آرزو مند بزم شادی
 دیدن و مشتاق نغمه بهجت و شادمانی شنیدنست + اگر اشتاد او گرام
 از رشحات باران رفع میگردد و کثرت بارش مانع ره پیمانیها نمیشود
 مخلص سیر یا بکمال انبساط خاطر شریک جشن شادی خواهد شد
 ترصد که دوستی دوست را مدام سرخوش نشأ آرزوی چنین تقریب
 مسرت دانسته بجزای آن خیریت مزاج شود و تنزاج مسرور میفرموده باشند

بنام نامی نواب کند بر یکم صاحب ندیمه بھوپال
 از طرف صاحب اجنت مبادر در رسید کتاب مساحت بھوپال

چون کار گزاران قضا و قدر خواهند که عنان حکمرانی ریاستی سبت

والا جاهی سپارند و حفظ و امان ملکی بحاکمیت عالی تباری و اگذازند
 اول فهم و فراستش را قوتی میدهند که دشواری هر گونه معات از مشورت
 و نکته دیش آبسانی میگراید و گره فرو بسته فلاح و آسایش رعایا
 باندک تحریک ناخن تدبیرش میکشاید و متداحمد که سرمایه فروغ دیش که نوا
 رؤسای عالی مقدر باشد آن مشفق را از روز ازل بدین حصول است
 و دولت حسن تدبیر که اقتدار حکومت فرمانروایان بنیز آید آن مکرمه را
 بخزینه وصول و دینولاسته کتاب مساحت شرقی هر صنف مع
 گوشواره ریاست بھوپال که هر یک فردی از افراد متجرب تدابیر پسندید
 آن مشفق بنظر تماشایان جلوه گریست بذریعہ مهربانی نامه رنگ افروز
 وصول گردید حسب الایامی آن صاحب بعد دشت یک جلد بدفتر ^{حفظ}
 و تاتقشجات مع خراط اسمی جناب نواب گورنر جنرل بہادر و صاحب

اجنٹ بہادر سنٹرل انڈیا سمیت اندور ارسال دہشتہ ام تقیر کی جملہ
 نقشبات مذکور از حضور صاحبان مجتہم الیہ آن مشفقہ کہ در عدالت و
 فراست عدیل و سیمہ ندارند واد محنت و سعی دریا بندنی الحقیقت
 آن مکرمہ در اختراع تدبیرات نظم و نسق ریاست بھوپال مساعی جمید
 بکار بردہ اند + ناظم کون مکان بحسن انتظام آن قنظم دوران و نوبت و زو
 بھوپال فراید + و آن کرمہ از یادہ ازین بیکر داد و دہی خوش نظامی زانی فراید

عزمت بنام نوا شایہ بیکر ضامنیت بھوپال تہذیب چشمن
 نشین

شفقہ خاص کر امت خصاص شعور انقاد چشمن شادمانی بتقریب جلوس فرمود
 آن تنگی چار بالش دولت و اقبال بر و سادہ ریاست بھوپال و اراد
 حضوری خیر سگال آن مفضل فردوس شمال شرف صدور از زانی دہشتہ

فرق عقیدت کیش را با وج فرقدان رسانید و نقد مست و کامرا
 و خیرة و امن حصول گردانید و کترین عقیدت گزین را امر و محبت
 و انبساطی ازین نوید مست جاوید حاصل گردیده که شاید خسرو پرتو
 بدست آمد گنج باد آورد و اینقدر نقد خرمی بکشت سید شد و اگر چه از حاشیه
 هوش و بایعنی رحلت فرمودن نواب سکندر بیگم صاحب محسنه قدیمه خود
 ازین جهان گذران بعالم جاودان رنج و اندوهی که بخاطر فتر هجوم آورد
 مستغنی از شرح و بیان و اکنون تحریک سلسله نوکزش بجا خبر است
 و جانفرسانی در دمنندان سوهان تیز دندان و مگر چون ممکن حضور فیض گنج
 بر سوده جانشینی والده مغفوره مثل بازگشت حق بر کز خود صورت
 بست جمیع حسرت و پریشانی که جاگزین خاطر بود و محبت و کامرا
 مبدل گشت و اکنون خیر اندیش آن ملکه دوران را با تحقیق موزد

بر منصب یا ست حکمران و همچو آن رئیس متصفه بصفات عدل و جهان
 بر مفارقی بندگان و خیر اندیشان قدروان و فیض رسان می بیند +
 و دل مخزون و بمقرار را بصبر و شکیبائی تسکینی داده از درگاه الهی عمر طبع
 آن سکندر صفات بخواند و همین وظیفه شباروری موقوف میباشد که اگر
 شمع بزم سروری از صرصر فنا خاموش شد چراغی که نور دیده جهان
 شمع منیر و بنور خرد سر آمد و وسای رشونیم است بر روشن طالع سکت در
 ورشته طول عمر خضری روشن و منور باد شمع تا بود زندگی خضر بختی
 جاوید + سبز بادا چمن عمر تواز آب بقا + خیر اندیش قدیم کمال
 بهجت و انبساط باین تقریب سعید عازم حضوری در بارست نشاء الله
 هم کاب ظفر انتساب صاحب جنت بهادرا در شمول جشن شادمانی
 و خیر و اندوز نشاء طوفور و تشریح نامحصور خواهد گردید + امید از

فضل و کرم آنست که چنانکه جناب بیک صاحب جنت آرام عبودیت گزینا
 خیر اندیش خاص تصور میفرمودند همچنان آن قدر دان عالیشان نیز
 یکی از دولتمندان خیر گال خود بدولت و اقبال تصور فرموده و نما
 انظار شفقت و مرحمت مبذول حال این داعی دولت خواهند نمود
 و این خیر خواه صمیمی بدستور سابق بلکه زیاده از آن مصروف لوازم خیر اندیش
 و جانفشانی و باین دعای خیر مستدعی بجناب سبحانی است که این
 جشن جیشیدی و هنرم کیتبادی بآن نوشابه و دوران و جمیع منتسبان
 و اولا و دوران مبارک و مسعود کناد و جلوس آن و نطق مسند چاه و جلالت
 براونگ است بجهوپال عیث هزار گو به بیبود خلالت و رضا مند خلالت

عالیه سانی قائم شکین رقم تبریل غلط موتیا بمجموعه محبت و
 استخوانی در کار پشاد و سرشته دار کلکتری شاه جهان آباد

نسیم بهار با خلاق سامی چون دم عیسوی جان در قالب بیجا نیامیدد*
 و شمیم بوستان اشفاق هر نفس لبان طلبه عطار و داغ اتحاد را معطر میکند*
 این عطر مال و من اخلاص نیز میخواهد که بوی نیاز قلبی خلوص باطنی بمشام
 یاد سامی رساند و فراموشی ملاقات که با یام تعطیل عبت تعجب ست از آن
 خاطر عطر برگرداند لهذا قدری عطر موتیا که از تحائف بھویست بعالی مست
 ارسال نمایند و بامید قبول صدافه مست بر روی شام محبت میکشاید

نغمه سنجی بلبل و ستان سراسی خامه حکایت عدم سر
 گرامی نصحاب را در صبا قبله بندشی کشوری لال صبا وکیل بنیام

از زمان متدهای بهایون نامه سایه بال و رود عاطفت بر فرق ارادت کیشان
 مبهبوط نفرموده و عند لیب خامه اعجاز رقم بغفات شفقت سبحان بخش

مجهور الخ متان منقار نشوده، طبع عقیدت سرشت هر دم گوش بر آواز
 صریقلم و آرزو مند اعزاز بخشی نامه محبت قم ست، اگر چه تقایید
 کوتاه فلیسهای مان در از لائق آن نگذاشته که بورود گرامی حاجت
 مورد مسکرم و مراحم شوم بایر ای رفع ندامت و پشیمانی به تحریر عیضه
 انکسار مبارک کفر مگر چون عفو و عطای بزرگان زیاده از سهو و خطا
 خردان ست امید که بپاداش قصور عدم ترسیل ضراعت نامحبات از در
 شفقت آموود گرامی ملاطفات محروم نفرمایند و از نوید خیریت سوت
 مزاج اقدس خدمات لائقه باسرع اوقات سرمایه اغراض و مبارکات فرمایند

نقش پر داری قلم مانی رقم بستایش شبیه تمثال برادر عزیز چو مال

شبیه پذیر و تصویر بی نظیر آن صورت نمای معنی سعادت نوری بدیده

دیدار طلب ساینده و دل مشتاق را که بشوق لقای مسرت آتیا بیتاب بود
 بجمال مهر مثال مطمین گردانیدنی الحقیقت نشی شیون را این بصورت کشته
 آنغری صورت کمال و مثال عدیم المثالی را جلوه ظهور داده اند و
 شاتقان فن تصویر آینه حیرت نما نهاده و آنغری شبیهی که از شگفتی بروی
 روکش نگارخانه چین باشد نیست و تصویر یک از گرم بازاری خود چهره مانای مهربان
 بعرق خجالت شویدهمین و تماشاییین از رنگ مانای اگر چنانچه مشتاق بهر و فرو
 حاصل گردید مگر شوق معانقه جسمانی آن طرف حد و قیاس سید اکنون آن
 ولی نیست که چنانکه از مشاهده این شبیه پذیر صورت طمانینت تسکین پیش
 نظرست همچنان و در ترویج اصلی صاحب شبیه نور افزای دیده متعطر گردد
 سواد کتب و بی که باطلاع فتحیابی سرکار نکات شبیه مملکتش
 از طرف صاحب اجنت بهادر بانه نامی است بکنند بیکر جمعا

نخستین بهوپال و دیگر سوامی متعلقه جنبی تبا و القاب و انوشته

هرگاه کار گزاران قضا و قدر بخوانند که شقاوت شرعی را طوق لعنت است
بگردن اندازند و نیل و سیاهی جاوید قشقه پیشانی او سازند نخستین
از کتاب فغل صبح و اختیار نظم صریح اتفاق می افتد مصداق این مقال
آنکه شاه حبش باغواهی تیره بختی و سیاه روزی سلسله جنبان شر است
و فساد و مروج غبار بنی و عناد گشته از بیمی و سیاه دلی صاحب نیست
و دیگر صاحبان فزنگ مقیم حبش از ایام ذهاب باز داشته بود از
سر کار دولت گذار گشته با وجود نیروی سرخیه قهرمانی و قوت بازو
اقبال سلیمانی اول قبه های مراحم و تفضلات شاهنشاهی بر شحات
ذلال نصلح و مواعظ آن غنوده خواب غفلت اعتباری باین شاه

مصلحت بنیاد برایتی شده که بلا تعویق و درنگ صاحبان فرنگ از
 حبس بجای ملک حبش آزاد نماید و باستغفای جراتهم بخضور معدلت ظهور
 حضرت ملکه معظمه انگلستان و هندوستان و ام سلطنت شاهجین نیاز
 فرساید مگر آن خذلان مال بر مصالح سودمند عمل نکرده از جاوه صواب
 اطاعت و فرمانبرداری انحراف ورزید و قدم فرسای بواوی مفت
 و سرکشی گریزد چون تنبیه و تادیب آن سرگروه مخالفان اوستاد
 نوامیس سلطنت عظمی و مفروضات آداب خلافت کبری بود جمعی
 از عساکر منصور بسزادی آن نکبت نشان و ربانی صاحبان
 عظیم الشان بسر کردگی سرور برث نیمه صاحب بهادر تعیین یافته
 روانه آنصوب تا صواب گشت و در آن ملک کوچی که روی آب
 چون آب روی شاه حبش مثال آن عینه فنا بود قطع مر حل صعب گزید

و کالیف ناگوار گوارا نموده بمقام میگذاشت که شاه مخدول بر سر زینت
 مخالفت حکمران و صاحبان فتنه از شدائد آن جفا کار اسیر زندان
 بودند بتاریخ نهم اپریل بهمنان مستح و نصرت فائز منزل مقصود گردید
 هر چند هنگام عبور فوج ظفر موج از جویا به متصله قلعه میگذاشت که
 بمداغمت و مرامت و قیقه از دقایق سعی نامرعی نگذشت که ازین
 طرف مبارزان عرصه هیجا و هنر بران پیشه و غابکمال شجاعت و لاوا
 آتش افروز بهنگامه حرب و پیکار شدند و درین کارزار که انموج در غنیمت
 بود و و صد کس جانب دشمن از دوست بهادران انگیزی می مقتول گشتند و
 یکمزار و و صد نفر گیریانی سپاه نصرت پناه که قمار آمدند اگر عقیبت گذاری
 از تبه کاران همانوقت منظور جنود منصور نبود اما چون در همان جدل
 ز قتال آن روز قیامت اثر بانجام رسید و ظلمت شب مانع محاربت

گوید تعاقب آن گروه شقاوت پژوه بعمل نیاید روز دوم آن لشکر
 و هم اپریل سنه حال باقبال عدو مال د لاوران رستم جنگ بهادری
 ستیز آهنگ چند قلع واقع جبال متصله میگردد الا بمقتضی فتح و نصرت
 بکشدند و یکینار و چهارصد سپاهیان شاه مخدول اسلحه خود پیش
 سران انگلشیه نهادند و اجازت رفتن اماکن خود یافتند و شاه دست
 پیغام صلح رسانیده و رباب سپردن اسیران بسرکار انگلشیه اقرار نمود
 شامگاه و هم اپریل سنه حال شاه منکوب جمله مجوسان فریج و مرین
 و ائلی و صاحبان انگریزی را که مجموع آن شصت و یک کس است بجنود
 مسعود رسانید و بتاریخ یازدهم اپریل محرک سلسله دوستی گردید مگر
 جواب یافت که باینچنین بدعهدیست چنان رابطه دوستی است
 مربوط نمیتواند شد لانهم که اسیران فوج خود را تقویض سرکار انگریزی

بتعمیل این حکم قضا جریان چون آن شاه نکبت نشان قیدیان را
 بسلامت ساند بنابر علیّه فرمان ترحم عنوان شرف اصدار یافت که شأ
 حبش قصاص و غیره سزای هلاکت نیابد مگر از ریاست خارج بوده بجا
 و گیر مقیم گردد و معاشی برای او مقرر شود شاه خذلان پناه تجوّه
 گویند منتظر نگردد و قرار بر فرار نهاد لیکن از مزاحمت فوج سرفروغ
 تاب گریز نیافت و بتایخ و دوازدوم اپریل متلوه میگذاشتند و از پور
 سپاه نصرت پناه مفتوح گردیده مع سسی ضرب توپ بحیطه تصرف اولیا
 دولت قاهره در آمد نقش آن شاه مخدول شامل کشتگان بنظر رسید
 گویند که آن شقاوت نشان بجایه مداخلت سپاه کینه خواه اندر
 قلعه مرکب خود کشتی گردید این امر باعث کمال انبساط خاطر خیر خواهان
 سرکاست که از لشکر ظفر پیکر انگیزی صرف پانزده کس و یک افسر مجروح

واحدی مقتول نکشت و از گروه معاندان جمعی کثیر از آب شمشیر جریحه خورده
 چشیده اکنون بعد این فتح نمایان جنود مسعود بنصرت و فیروزی معاودت
 کرده می آید و فوجی قلیل در آن ملک تبه کاران استقامت میدارند چون
 فتوحات دوستان باعث اشراج کجبتان میباشند باز در آنجا نماند و تریل
 استهار گورنشت بمبئی مخلص نمیدی سرت افزا میرساند یقین که آن منطقه
 بر یافت این فتح بمبئی ذخیره اندوز شادمانی بوده شکر و سپاس آید که
 بتقدیم خواهند رسانید و بدعای استقامت دولت ابد مدت سرکار

انکاشیه که طحا و ماه و اسی سلاطین و بزرگوارست موظف خواهم شد که در حفظ
 خاتمه الطبع بهر کاری خداوندی بمبتدا و باری خالق بکتاب درین روزگار سرت افزا
 شتبه مقبول ارباب صدق صف موسوم به برهان بی بها به تمام امید از غفران محمد علی احمد
 بن حاجی محمد شریف خان غفور و مطبع نظامی واقع کافور غافه آسام بر بوالشید حلیه الطبع و در کشفیه
 برای سنده نمین که کتاب هم مطبوع و مطبوعات
 مر و مستط متهتم مطبع و آخر آن فرود شده

سلاطین و بزرگوار
 حاجی محمد شریف خان غفور و مطبع نظامی

